

DE
PROVENCE

DE PROVENCE

EEN KUNSTZINNIGE GIDS
VOOR HET ZUIDEN

MAREC

ALPES-MARITIMES

MENTON	12
ROQUEBRUNE-CAP-MARTIN	15
MONACO	20
ÈZE	23
VILLEFRANCHE-SUR-MER	26
SAINT-JEAN-CAP-FERRAT	29
NICE	31
VENCE	39
SAINT-PAUL-DE-VENCE	43
CAGNES-SUR-MER	49
BIOT	51
GRASSE	52
MOUGINS	55
ANTIBES JUAN-LES-PINS	57
VALLAURIS	60
LE CANNET	61
CANNES	63
THÉOULE-SUR-MER	66

ANTHÉOR	70
AGAY	72
SAINT-RAPHAËL	73
L'ÎLE D'OR	74
SEILLANS	76
GORGES DU VERDON	77
SAINT-MARTIN-DE-PALLIÈRES	79
SAINT-MAXIMIN-LA-SAINTE-BAUME	82
CORRENS	84
COTIGNAC	85
LE PLAN DE LA TOUR	88
SAINT-TROPEZ	91
RAMATUELLE	99
BORMES-LES-MIMOSAS	102
LE LAVANDOU	104
HYÈRES	106
LES ÎLES D'HYÈRES	108
TOULON	112
LA SEYNE-SUR-MER	114
SANARY-SUR-MER	115
BANDOL	118
ÎLE DE BENDOR	121

BOUCHES-DU-RHÔNE

LA CIOTAT	124
CASSIS	125
MEYREUIL	129
AIX-EN-PROVENCE	130
LES GOUDES	135
MARSEILLE	136
SAINTES-MARIES-DE-LA MER	141
ARLES	143
MOURIÈS	147
MAUSSANE-LES-ALPILLES	149
LES BAUX-DE-PROVENCE	150
SAINT-RÉMY-DE-PROVENCE	155

VAUCLUSE

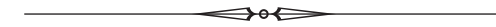
AVIGNON	161
L'ISLE-SUR-LA-SORGUE	166
SAUMANE-DE-VAUCLUSE	168
FONTAINE-DE-VAUCLUSE	169
OPPÈDE-LE-VIEUX	171
MÉNERBES	174
LACOSTE	179
BONNIEUX	184
GORDES	188

ROUSSILLON	190
SAIGNON	192
SAINT-SATURNIN-LÈS-APT	193
MONIEUX	197
MONT VENTOUX	199
BÉDOIN	200
MALAUCE	202
CAROMB	204
PERNES-LES-FONTAINES	206
MAZAN	207
CARPENTRAS	212
CHÂTEAUNEUF-DU-PAPE	213
ORANGE	214
SAINT-PAUL-TROIS-CHÂTEAUX	216
GRIGNAN	219
LE POËT-LAVAL	221
ROUSSET-LES-VIGNES	224
LES GORGES DU TOULOURENC	228
VAISON-LA-ROMAINE	231
LES DENTELLES DE MONTMIRAIL	235
SÉGURET	238
SABLET	240
NAMENREGISTER	247
PLAATSNAMENREGISTER	251

De soundtrack bij *De Provence*
kun je beluisteren via Marecs Spotify-afspeellijst.
Scan onderstaande code.

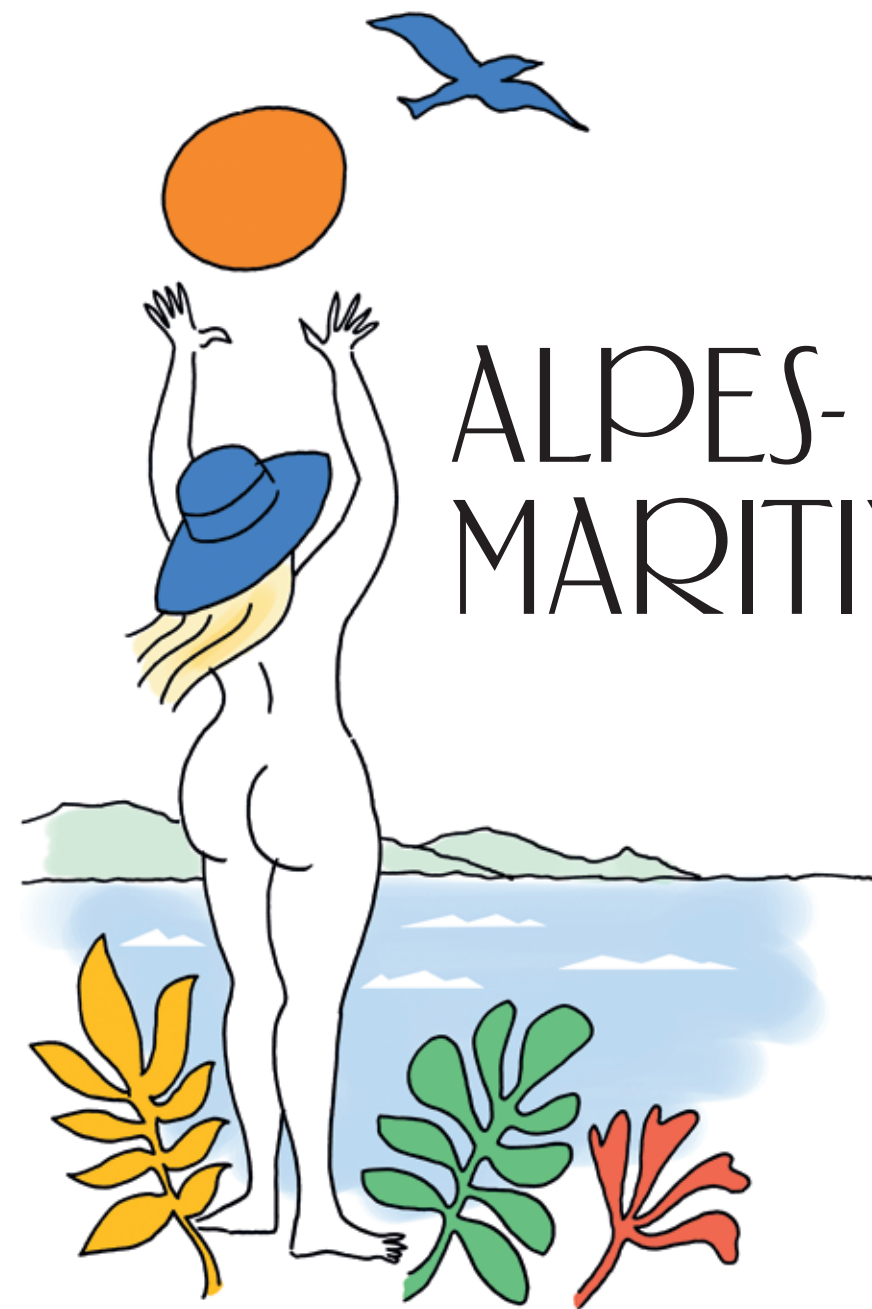
INLEIDING

De eerste dag van een vakantie in de Provence is meteen de mooiste. Je bent 's avonds na een lange rit bij zonsondergang aangekomen, je kruipt in je bed, het gezoem van de auto klinkt als een stervende bromvlieg na in je hoofd. Je wordt wakker, opent de ramen en het inspirerende licht vult de kamer. De krekels zingen hun ouverture.

Ik open mijn koffer en sorteer mijn tekenmateriaal op de keukentafel, een sacraal ritueel dat ik al vele jaren herhaal. Met mijn schetsboek in de hand treed ik in de voetsporen van de grootste kunstenaars van de gouden eeuw. Ik ga zitten in hun schaduw en teken de Provence.

MAREC

ALPES-MARITIMES

MENTON

Grenzen hebben mij altijd gefascineerd. Als kind was ik met de jeugdbeweging in Dranouter. Tijdens een wandeling stond ik plots voor de Franse grens. Eén stap verder en iedereen had een andere nummerplaat en sprak een andere taal. Hier begon dat oneindig grote land dat via Route Nationale 7 van Charles Trenet eindigde aan de Middellandse Zee. Eenzelfde gevoel kreeg ik toen ik als tiener op de ferryboot voor het eerst de kalkrotsen van Dover zag verschijnen aan de horizon. Ik dacht dat ik het mooiste van Engeland meteen al had gezien.

Grenzen zoek ik dagelijks op in mijn cartoons. Eén stap verder en je betreedt een nieuwe denkwereld, één stap te ver en de censuurpolitie zet je aan de kant.

Een van mijn verste jeugdherinneringen gaat terug naar 10 oktober 1963, ik zit thuis voor de zwart-wittelevisie. Gekleurde beelden bestonden enkel op mijn View-Master. Ik had schijfjes met plaatjes over de wereldtentoonstelling van 1958, het huwelijk van Boudewijn, maar ook eentje met de kleurenpracht van de Côte d'Azur. Het journaal toonde wazige beelden uit Parijs. Frankrijk was in diepe rouw, Edith Piaf was overleden in Grasse in de Provence.

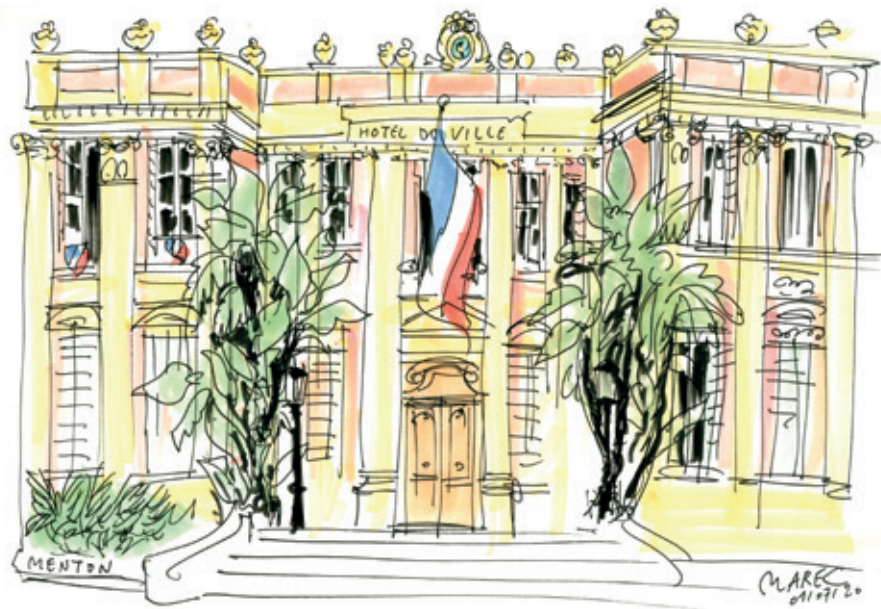
Honderdduizenden zakten af naar Parijs voor haar begrafenis. Het was de eerste keer sinds de Tweede Wereldoorlog dat het verkeer stilstond. De tranen van Parijs bereikten de oevers van de Seine. Haar grote vriend de kunstenaar Jean Cocteau vernam het tragische nieuws en zei: *'Ik ben ongeneeslijk ziek, dat is erg. Piaf is dood, dat is erger.'* Een dag later bezweek Cocteau aan een hartaanval.

Ik wandel met mijn schetsboek in de hand door Menton. Het is behoorlijk warm en ik zoek de schaduw in een parkje recht over het gemeentehuis op, de mediterrane beplanting brengt wat verkoeling. De citroenbomen zorgen voor een verfrissende cocktail van kleuren en geuren. Menton ligt op een petanque-worp van de Italiaanse grens, ik voel de nabijheid van de Italiaanse Bloemenriviera. Door de kleurrijke gevels waan ik me in Cinque Terre, waar ik met mijn View-Master ooit was geweest.

Ik open mijn schetsboek en teken het gemeentehuis waar Jean Cocteau de trouwzaal decoreerde. Menton is de stad van Jean Cocteau. In 1966, drie jaar na zijn dood, opende de stad in het 17e-eeuwse fort Le Bastion een museum aan hem gewijd. In 2011 opende het gloednieuwe Musée Jean Cocteau met 990 werken die een compleet beeld geven van het werk van deze surrealistische dichter, schrijver, cineast, schilder en tekenaar. Vooral zijn homo-erotische lineaire tekeningen zijn me altijd bijgebleven. Zijn tekenstijl ligt midden in het bed tussen Picasso en Matisse.

Cocteau had een jarenlange relatie met Jean Marais, de acteur die menig vrouwenhart veroverde in films als *La belle et la bête*. Le beau Marais et la bête Cocteau hebben nooit kunnen genieten van de trouwzaal in het gemeentehuis van Menton. Het homohuwelijk werd pas op 13 april 2013 officieel erkend in Frankrijk.

◁ INFO ▷

Salle des Mariages, Jean Cocteau • Mairie de Menton • 17 Rue de la République

Le Bastion, Musée Jean Cocteau • Quai Napoléon III • museecocteaumenton.fr

Musée Jean Cocteau, collection Séverin Wunderman • 2 Quai de Monleon • museecocteaumenton.fr

ROQUEBRUNE- CAP-MARTIN

Tussen Menton en Monaco ligt het prachtige Roquebrune-Cap-Martin. Via La Promenade Le Corbusier kan je langs vele trappen de stranden van Cap Martin bereiken. Het is een stevige wandeling, toch voor iemand met een zittend beroep als ik.

Of zoals de Ierse meubelontwerper Eileen Gray die samen met haar geliefde, de architect Jean Badovici, op de rotsen van Cap Martin haar droomvilla E-1027 bouwde. E-1027 betekent niet dat ze conserveermiddelen of kleurstoffen gebruikten, de E staat voor Eileen, de cijfers verwijzen naar de letters in hun naam. Toen het huis eenmaal klaar was verliet Eileen haar geliefde architect. Jean kon alleen verder dromen in zijn villa. De wereldberoemde architect Le Corbusier kwam op bezoek en liet er zijn visitekaartje achter.

Tot afgrijzen van Eileen had hij de minimalistische villa opgevolgd met zeven muurschilderingen.

Ik wandel verder het wandelpad af richting Le Cabanon, het vakantiehuisje ontworpen door de architect van de 20e eeuw. In tegenstelling tot zijn wereldberoemde projecten is Le Cabanon

klein en sober ingericht, enfin, toch te klein voor zeven muurschilderingen. Le Corbusier zei niets meer nodig te hebben dan zijn cabanon en de zee. Op 27 augustus 1965 stapte hij uit zijn strandhuis om te gaan zwemmen. Hij kreeg een hartaanval en stierf in zijn geliefde golven. De wraak van Eileen Gray?

Het is ook altijd iets met die architecten.

Ik ga zitten voor het strandhuis en mijmer over vroeger. Ik ben veertien en zit met mijn moeder bij het PMS, het huidige CLB. Er moet beslist worden over mijn studiekeuze. Ik wil tekenaar worden. Mooie keuze, je kan een opleiding bouwkunde volgen en later architect worden. Architect? Ik wil tekenen zonder meetlat, passer en Rotringpennen. Ik wil geen zonnepanelen en ledverlichting, ik wil zoals Van Gogh naar de Provence, naar de zon en het licht schilderen. Ik wil muurschilderingen maken, geen modernistische villa's.

Ik wil cartoonist worden en ooit een boek maken over de Provence.

Ik laat me bedwelmen door de geur van de zee en de zonneolie die veelvuldig gesmeerd wordt op het strand, een mix van kokos en Chanel N°5.

Coco Chanel, het mode-icoon, woonde hier hogerop in Roquebrune in Villa La Pausa, een majestueuze villa die ze liet bouwen tussen de olijfgaarden en lavendelvelden. In haar beroemde

zwarte jurkje ontving ze hier vele beroemdheden zoals Salvador Dalí en Jean Cocteau. In navolging van Chanel streek een glamoureuze gezelschap neer aan de Franse Riviera. De Amerikaanse auteur F. Scott Fitzgerald schreef hier onder de palmbomen van zijn hotel *The Great Gatsby*.

Chanel verkocht haar villa aan de Amerikaanse schrijver Emery Reves. Ook hij ontving beroemdheden zoals Greta Garbo, Jackie Onassis en Winston Churchill.

In de schaduw van Villa La Pausa staat de *Olivier millénaire*, de oudste olijfbom van Frankrijk. In zijn tweeduizend jaar oude wortels stromen alle grote en kleine geheimen van Roquebrune-Cap-Martin.

Een van die weinig bekende *petits secrets* bracht me naar deze plek. Ooit zag ik op een Franse zender een documentaire over Jacques Brel. In het begin van de jaren zestig, in de tijd dat Le Corbusier vanuit zijn cabanon de zee aanschouwde, kocht Brel even verderop aan Plage de Cabbé een huisje aan het strand van Le Golfe Bleu. Hier kon hij ontsnappen aan de hectiek van zijn leven in Parijs. Hij wou permanent de zee zien, maar vooral zijn maitresse Sylvie Rivet.

Hier schreef hij zijn grootste successen zoals *Le Plat Pays* en *Amsterdam*. Hier was het leven eenvoudig. De vrienden heetten Jef, Fernand, Mathilde, voornamen die de artiest in zijn liedjes

zou gebruiken. Hij componeerde *Les Bonbons* voor een buurvrouw. In een documentaire vertelt die buurvrouw vol nostalgie over deze tijd. Hoe Jacques met zijn gitaar in de hand buiten kwam, zich neerzette op een rots op het strand en zijn burens voor het eerst zijn meesterwerken liet aanhoren.

Dit stukje strand was ook het decor voor *L'Aventure c'est l'Aventure*, een film van Claude Lelouch. Tijdens de opnames van een andere film van

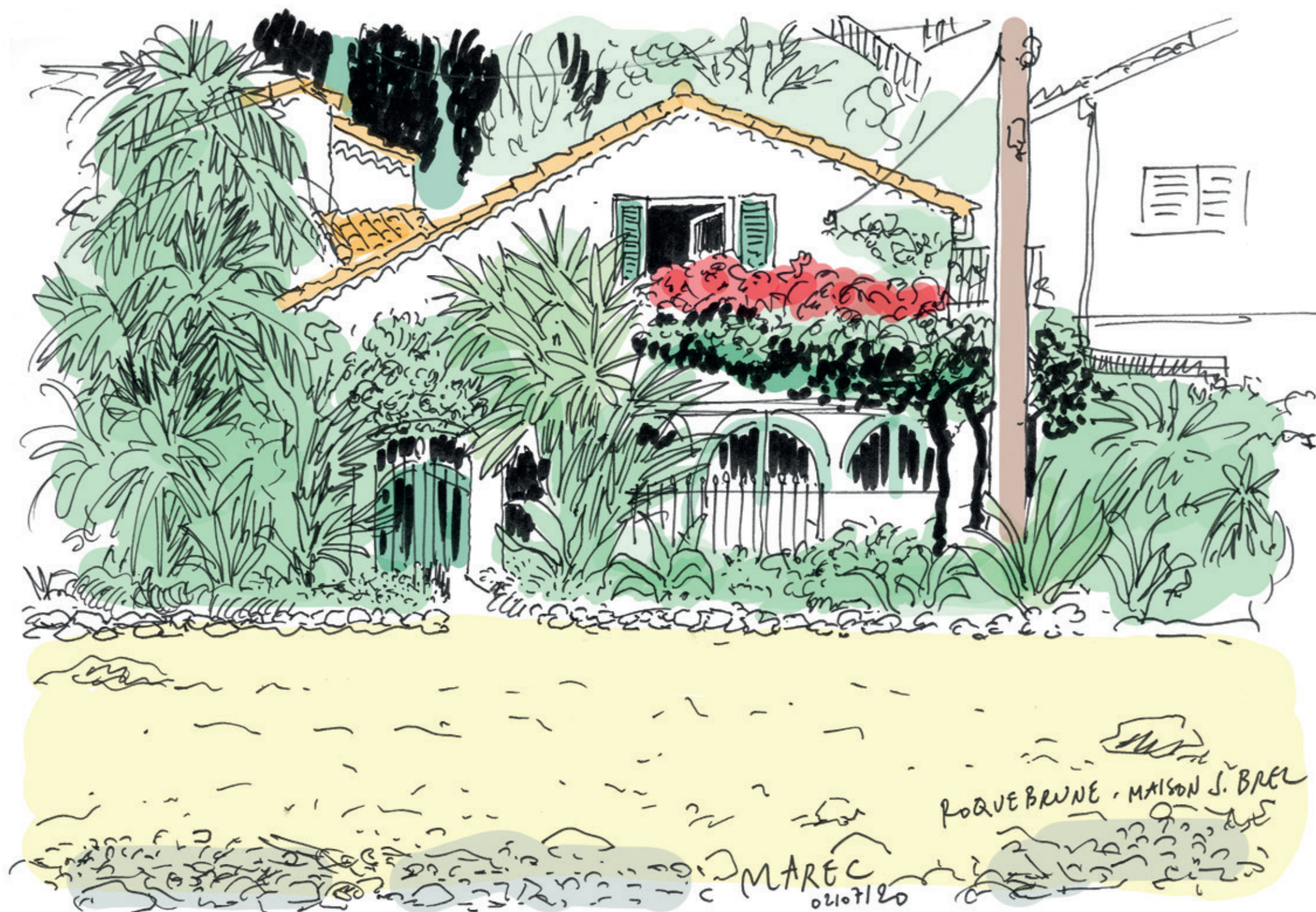
Lelouch, *Un homme et une femme*, leerde Brel Maddy Bamy kennen, die een kleine bijrol had. Ze kreeg een hoofdrol in het leven van Jacques, ze zeilden samen naar de Markiezeneilanden. Hij zou nooit meer terugkeren naar Roquebrune-Cap-Martin.

Aan de hand van documentairebeelden heb ik het huis en de rots kunnen situeren. Ik heb me op deze heilige rots gezet en ben beginnen tekenen.

◁ INFO ▷

E-1027, Villa Eileen Gray • E-1027 Sent. Massolin • capmoderne.monuments-nationaux.fr
 Le Cabanon Le Corbusier • Avenue le Corbusier • capmoderne.monuments-nationaux.fr
 Olivier millénaire • 237 Chemin de Menton

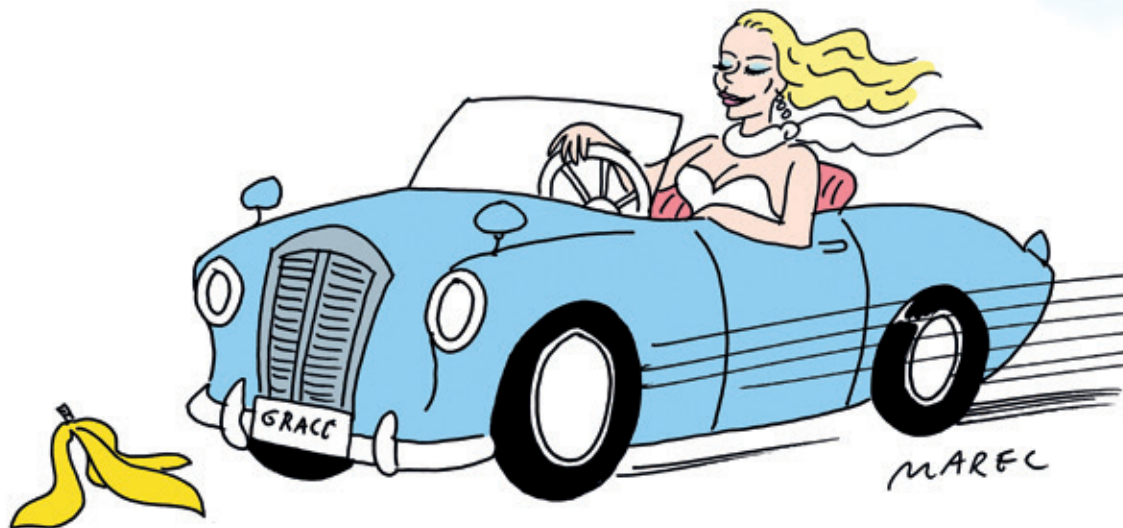

MONACO

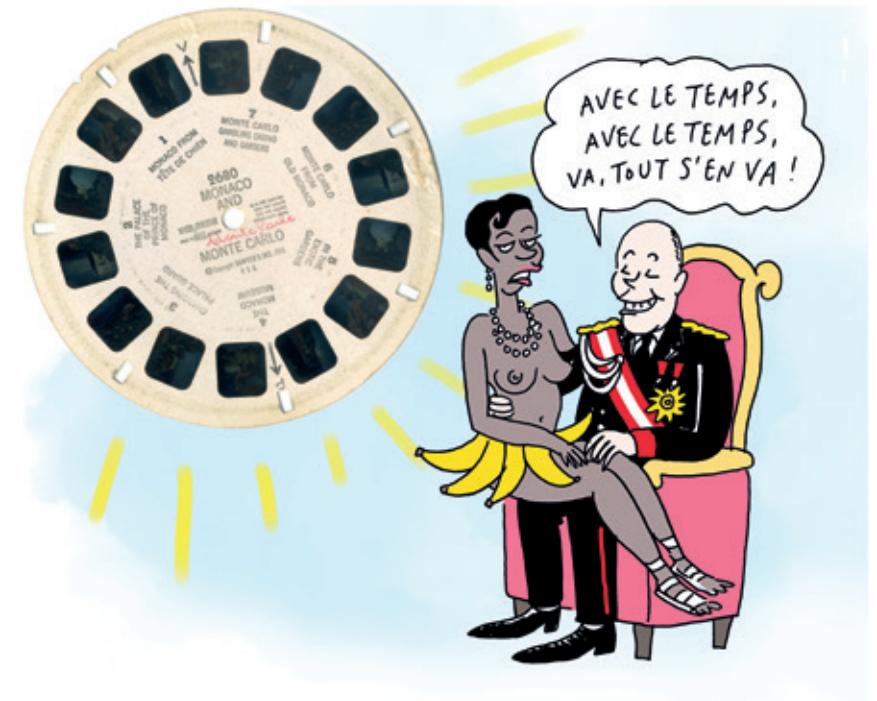
Net vertrokken en ik sta alweer aan een nieuwe grens, die van het vorstendom Monaco.

Asterix had zijn dorp in Bretagne, maar hier wonen de echte onoverwinnelijken. Ze laven zich aan de toverketel van succes en glamour. Het is na het Vaticaan de kleinste onafhankelijke staat ter wereld, hier bewieroken ze elkaar met de duurste parfums. Monaco is de kleine zelfstandige van Frankrijk die met een groot talent voor fiscaliteit de wereldsterren naar zijn paradijs wist te lokken.

Aimé François, die directeur was van het Suezkanaal, ontvluchtte Egypte in 1956 met zijn Italiaanse vrouw Lucia en hun twee kinderen. Hun zeventienjarige zoon Claude kwam zo in Monaco terecht en startte er zijn indrukwekkende carrière. In hetzelfde jaar ruilde actrice Grace Kelly haar American Dream in voor een sprookjeshuwelijk met prins Rainier.

Zangeres en danseres Josephine Baker was haar voorgedaan. In 1925 ontvluchtte ze de *American Nightmare*, ze ruilde Broadway in voor de Folies Bergère in Parijs. Gehuld in alleen maar een bananenrokje verleidde ze de beau monde in hun koloniale fantasieën. Beau was le monde allerm minst toen Josephine in 1951 omwille van haar huidskleur de toegang werd geweigerd tot een club in New York. De aanwezige Grace Kelly verliet verontwaardigd dit oord van verderf.

Ze werden hartsvriendinnen. Josephine volgde Princess Grace naar haar rots aan de Côte d'Azur. Voor Grace eindigde het sprookje in een auto-ongeluk. Josephine groeide uit tot een nationale heldin van het verzet. Ze stond aan de zijde van Martin Luther King toen hij zijn American Dream verkondigde. Ze overleed in 1975 en werd begraven op het Cimetière de Monaco in Monte Carlo. Zeventig jaar na het toegangsverbod tot de nachtclub in New York gingen op 30 november 2021 de deuren van het Pantheon in Parijs voor haar open.